

není ani slovem zmínky, že žalovaná strana má závod v Praze II., za to že však sám žalobce učinil návrh, by žaloby byly postoupeny na příslušný soud. Byla tudíž věc odvolacím soudem v otázce promlčení posouzena bez právního omylu.

Čís. 9877.

Československý stát není pasivně oprávněn k syndikátnímu sporu z porušení povinností soudců v době před státním převratem.

(Rozh. ze dne 2. května 1930, Co I 8/29).

Žalobce domáhal se na československém státu syndikátní žalobou náhrady škody, ježto byl roku 1915 na jeho jmění neprávem prý vyhlášen úpadek. Procesní soud první stolice žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl odvolání.

Důvody:

Žalovaná strana nenamítala proti žalobnímu nároku jen, že jest věcně neodůvodněn, nýbrž i, že jest podle § 1489 obč. zák. promlčen a že žalovaná strana není pasivně oprávněna ke sporu, poněvadž úpadek na žalobcovo jmění byl prohlášen v době, kdy soudnictví v Čechách vykonávaly c. k. rakouské soudy, za jejichž poklesky československý stát neručí. S touto námitkou měl se soud první stolice vypořádati v první řadě, jelikož, je-li opodstatněna, padá žalobní nárok, pokud jde o dobu předpřevratovou, již z tohoto důvodu. V této příčině jest patrné ze spisu S I 9/15 krajského soudu, že úpadek na žalobcovo jmění byl prohlášen dne 8. července 1915 a že byl zrušen dne 19. května 1926. Bylo proto žalobní nárok především posouditi podle předpisů zákona ze dne 23. června 1926, čís. 156 sb. z. a n., podle něhož československý stát, jenž není nástupcem bývalého Rakouska (sb. n. s. čís. 6976), není ničím povinován ze závazků vzniklých státům jmenovaným v § 1 (1) tohoto zákona, tudíž i bývalému Rakousku, z jiných skutečností (§ 1 (2) zák.), než z úmluv vlád nebo jejich orgánů. Jelikož zákon v té příčině zní zcela povšechně a nečiní jiných výjimek, než v § 4 uvedených, z nichž žádná tu nepřichází v úvahu, jest počítati mezi tyto »jiné skutečnosti« i případy § 1 zákona ze dne 12. července 1872 čís. 112 ř. zák. Neručí tudíž československý stát za porušení úředních povinností c. k. soudů a za škody tím straně způsobené, a pokud poklesky vytýkané žalobcem spadají do doby před převratem, t. j. před 28. říjnem 1918, není žalovaný stát k žalobě pasivně oprávněn (srovn. sb. n. s. čís. 7547 a 7595). Sem spadá především výtky, že úpadek byl prohlášen neprávem a že soud hned při prohlášení úpadku nařídil uzamčení úpadcovy živnostního závodu, a spadají sem i další výtky, že proti předpisu § 96 úp. ř. nebyl o podstatě zřízen inventář, že zástupce Úvěrního ústavu Václav L. byl neprávem připuštěn k hlasování při věřitelském roku (konaném dne 22.

července 1915) a ke zkušebnímu roku (konanému dne 28. srpna 1915), že o hlasovacím právu popřené pohledávky Úvěrního ústavu neprávem rozhodoval úpadkový komisař, že banka P. v Praze, ač byla sprostěna členství ve věřitelském výboru a ač byla odmítnuta se žádostí, když znovu o ně žádala, úřadovala jako člen výboru nerušeně od 5. srpna 1915 do 7. září 1917 a vykonávala práva, jež jí nepříslušela, že seznam úpadkových pohledávek, správně snad seznam přihlášek (§ 108 úp. ř.), vykazuje mnoho chyb, že neprávem byl slevěn dluh Anně Š-ové a byla poskytnuta sleva na pohledávku Bedřicha S-a, což se oboje podle nenapadeného zjištění prvního soudu rovněž stalo v době před převratem, a konečně, že podání úpadcovu ze dne 16. července 1916 nevěnoval úpadkový komisař vůbec žádné pozornosti. Potud měla tudíž žaloba býti zamítnuta pokud se týče mělo býti rozhodnuto, že žalobní nárok důvodem není po právu již pro nedostatek pasivní legitimace žalovaného státu v tomto sporu, a potud nemůže se tudíž žalobce pokládati za stížená tím, že se tak stalo z důvodů jiných, jež se mu nezdají býti přílehavé.

Čís. 9878.

Závěrečným protokolem k úmluvě mezi republikou Československou a Polskou ze dne 23. dubna 1925, čís. 56 sb. z. a n. bylo zjištění aktiv Těšínské spořitelny odňato řádným soudům a přikázáno zvláštní smíšené komisi československo-polské. Byla-li přes to podána žaloba, nelze o ní zahájití jednání a řízení přerušití, nýbrž jest ji odmítnouti.

(Rozh. ze dne 2. května 1930, R II 139/30.)

Spořitelna v Těšíně domáhala se na žalovaných, by byli uznáni povinnými zaplatiti jí úroky a jistinné splátky ze zápůjčky, kterou jim svého času poskytla. Soud první stolice k návrhu žalobkyně přerušil sporné řízení podle § 190 c. ř. s. až do ujednání dohody vlády republiky československé s republikou Polskou ve smyslu čl. 40, druhý odstavec, úmluvy čís. 56/26 sb. z. a n. Rekursní soud k rekursu žalovaných napadené usnesení i s předchozím řízením zrušil a žalobu odmítl. Důvody: Jde o poměr soukromoprávní. Rozhodovati o takovýchto nárocích přísluší soudům, ač, nebylo-li přikázáno úřadům neb orgánům jiným (§ 1 c. ř. s.). Československo-polskou smlouvou čís. 56/1926 sb. z. a n. bylo ujednáno, že právní poměry spořitelny města Těšína budou upraveny dohodou vlády Československé a Polské (čl. 40 smlouvy a závěrečný protokol části V. téže smlouvy). Tím jest řečeno, že soudy, aspoň toho času, o žalobním nároku rozhodovati nemají. Tak také výnos min. sprav. ze dne 11. ledna 1930, čís. 36.371/29, jenž praví, že shora uvedená dohoda utvoří teprve právní titul o tom, jak má býti jmění spořitelny města Těšína likvidováno, a na jehož základě bude možno vymáhati pohledávky této spořitelny na československých dlužnících. První stolice měla tedy vysloviti, že žalobní nárok, aspoň toho